TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisten äänenkannattaja ilmestyy Astoriassa, Ore., joka tiistai The Western Workmen's Publ. Society'n kustantamana.

Tilaushinnat Yhdysvaltoihin
1 vuosikerta....$1.50 Puoli vuotta..90c
Canadaan ja Suomeen
1 vuosikerta....$1.75 Puoli vuotta..$1.00

TOVERITAR
Box 99 Astoria, Ore.

Entered as second-class matter July 18th 1911, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3rd, 1879.

TOVERITAR
(THE WOMAN COMRADE)
SUBSCRIPTION RATES
IN THE UNITED STATES:
One year.....$1.50 6 months.....90c
IN CANADA:
One year.....$1.75 6 months....$1.00

TOIMITUS:
MAIJU NURMI
Box 99, Astoria, Ore.

TOVERITTAREN TILAAJAMÄÄRÄ OSOTTAA:

UUSIA	142
UUDISTUKSIA	65
KATKENNUT	125

KATSAUKSIA

SAKSAN SOSIALISTINAISTEN PÄÄTÖS.

Saksan itsenäisen sosialistipuolueen naisjäsenten kansalliskonventsionissa, joka pidettiin puolueen vuotuisen konventsionin yhteydessä, Leipsigissä äskettäin, hyväksyivät naiset päätöksen, jossa lupautuvat kannattamaan sovietti-hallitusjärjestelmää. Naiset selittivät, että sellaisessa hallitusjärjestelmässä tulee olla yhtenä osana myöskin perheenemäntien sovietti.

KYNÄILIJÄT, HUOMATKAA!

Lasten Kevät ilmestyy tänä vuonna kustannusyhtiöittemme yhteisillä kustannuksilla Toverin painossa. Siihen olisi aika alkaa kirjottelemaan runoja, kertomuksia, kuvaelmia y. m. Kirjotusten pitäisi olla Astoriassa helmik. lopulla ja kuvat, jotka siihen lähetetään, pitäisi olla täällä jo helmik. puolivälissä. Lähettäkää siis, toverit, kirjotuksia ja kuvia Lasten Kevääseen. Tehkäämme tästä pienokaistemme julkaisusta yhteisvoimin oikein mallikelpoinen.

Kirjotukset ja kuvat saa lähettää osotteella:

LASTEN KEVÄÄN TOIMITUS,
Box 99, Astoria, Ore.

SODAN VAIKUTUS ENGLANNIN NAISMAAILMAN SIVEELLISEEN TASOON.

Tunnettu lontoolainen kirjailija Darling on vaatinut Englannin ylläluokan naiset ankaralle tilinteolle. Hän selittää, että sodan vaikutukset ovat olleet tuhoisia Englannin naismailman tavoille. Ennen sotaa olivat Englannin naiset tarkkoja sopivaisuudesta, niin, häveliäitä Nyt ovat he tunteilevia, härsyttäviä, jopa julkeita, tavoiltaan miesmäisiä ja kiemailevia. Entinen pukujen yksinkertaisuus on vain muisto ja nyt kilpailevat englannittaret Ranskan naisten kanssa puvuilla, jotka yltävät vain polviin ja ovat siihen määrin avonaisia, että ne tekevät sivettömän vaikutuksen ja lisäksi polttavat he tupakkaa kaduilla ja teatterilämpiöissä! Kukapa olisi saattanut uskoa, että näkisimme naimisissa olevien rouvien ja nuorien tyttöjen esiintyvän kaikkialla sikaarit tahi paperossit hampaissa?

Mutta pahinta tässä tavoista vapautumisliikkeessä on kuitenkin yltyvä siveettömyys. Avioerojen samoin kuin petettyjen aviomiesten luku on määrätön. Pariisittaret, jotka ennen olivat tunnettuja keveistä tavoistaan, kohauttelevat nyt olkiaan englantilaisille sisarilleen.

TYYTYMÄTTÖMIÄ KÄVIJÖITÄ.

Pari vuotta sitten meidän soolonimme (lainlaatijamme) pelkäsivät kovasti, jotta tähän maahan tulvii liian paljon siirtolaisia. Nyt he pelkäävät sitä, jotta ulkomaalaissyntyinen väestö poistuu täältä. Viime vuonna heitä poistui täältä yli miljoona ja miljoona lisää on valmiina poistumaan heti kun he pääsevät matkustamaan.

Syy heidän poistumiseensa on jokseenkin samanlainen, minkä kauppias sanoisi syyksi siihen kun hänen liikkeessä kävijänsä luopuvat häntä kannattamasta. He sanovat, että heitä on kohdeltu huonosti. He sanovat, että sensijaan kun meidän maamme olisi vapauden maa, on se ehkäissyt monta heidän viatonta ja laillista toimenpidettänsä. He sanovat, että täällä on tekeillä lakeja, joilla tahdotaan loukata ulkomaalaisia. Ja siitä syystä he "lähtevät kotiin."

Amerikan tulisi ottaa tämä tavaton maastamuutto varotuksena, sillä katsottakoonpa asiaa miltä puolelta hyvänsä, ei sellainen ole meille kohteliaisuuden osotusta. Teot sellaiset kuin New Yorkin lainlaatijakunnan teko, kiihdyttävät vain tätä liikettä. Ulkomaalaissyntyiselle se on merkki kiihkouskoisuudesta, tietämättömyydestä ja suvaitsemattomuudesta.

Me tahdomme tehdä erään kysymyksen, johon sisältyy samalla varotus. Jos taantumukselliset lainlaatijat ja taantumukselliset johtajat saavat vallan Amerikan elämässä, kuinka kauan kestää ennenkuin maassasyntyneet kansalaisetkin alkavat poistumaan täältä toisiin maihin, missä heille luvataan suurempaa ajatuksen ja toiminnan vapautta? Sellaisia maastamuuttoja on tapahtunut ennenkin. Kun Saksassa, Itävallassa, Puolassa ja Venäjällä oli vallalla ankarat sortolait, muutti niiden maiden alamaisia tuhansittain muihin maihin.

Ihmiset, samoinkuin linnutkin, ovat herkkätuntoisia ilmanalan muutoksille ja muuttavat usein äkkiä suurina laumoina. — Seattle Union Record.

TUHLAAVAISUUDESTA.

Koska nyt juuri alkaa se "säästäväisyysviikko" niin sopiihan tehdä pieni silmäys muutamiin seikkoihin, joista todellakin voimme päättää, että säästäväisyys olisi tarpeeseen — tosin kyllä toisenlainen säästäminen kuin se, mitä sisältyy säästäväisyysviikon ohjelmaan.

Dr. J. P. Warbasse (yli maan tunnettu osuustoimintaliikkeen johtaja ja puhuja) on tehnyt laskelmia, joiden mukaan Yhdysvaltain väestö maksaa biljoona dollaria vuosittain myymämiehille. Tuottajat ja kauppiaat kuluttavat toisen biljoonan dollaria niiden tarvikkeiden ilmottamiseen, joita me tarvitsemme ja ostamme. Tuo kaksi biljoonaa dollaria lisätään jo ennestään tavattoman kalliiden tavaroiden hintoihin meidän maksettavaksemme siksi, että meille ilmotetaan tavaroita joita emme ehkä tarvitse sekä niitä, joita me ostaisimme ilman vähäistäkään ilmottamista. Hyvin suuri määrä tuosta jälkimäisestä biljoonasta menee porvarillisen sanomalehdistön ylläpitämiseen, joka vastalahjaksi siitä tekee parhaansa tukahuttaakseen kansan enemmistön — työväestön — oikeuksia ja pimittää heidän mieltänsä näkemästä asemansa oikeassa valossa.

Paperossien tavaton kulutus tässä maassa on saatu aikaan etupäässä etevän ja suuren ilmottamisen avulla. Jokaisessa julkaisussa näkee jonkun vissin paperossilajin ilmotuksia, jotka maksavat $1,000 yhdeltä ainoalta ilmotusriviltä. — Ja paperossien polttajat maksavat nuokin tuhannet sen lisäksi, että käyttävät jotakin, mikä vahingoittaa heitä.

Varovaiset ihmiset Amerikassa vakuuttavat talojansa ja tavaroitansa noin $500,000,000 edestä vuosittain, josta maksetaan noin neljäs osa asiamiehille aivan tarpeettomasti, sillä ihmiset, jotka tahtovat turvata omaisuutensa tulipalojen varalta, hankkisivat vakuutuksia ilman tuota suurta ja kallispalkkaista asiamieslaumaakin.

Yhdysvalloissa kulutetaan vuosittain noin $100,000,000 kirjotuskoneisiin, josta summasta maksetaan noin $40,000,000 asiamiehille. Siis kirjotuskone, josta ostaja maksaa $100, on todella vain $60 hintanen. Samanlaista luetteloa voisi jatkaa vaikka kuinka pitkälle hammastikuista hattuihin asti.

Se on tuhlausta, joka tulisi ottaa huomioon säästäväisyysviikolla.

Mutta koska tällainen tuhlaus on yksi niitä tukipylväitä, minkä varassa tämä kapitalistinen järjestelmä kaikenlaisine keinottelijoineen ja nappisaksoineen pysyy pystyssä, niin sen arvosteleminen on vallassaolijain taholta vähemmän suotavaa. Voidaanpa sanoa sellaista henkilöä, joka tällaista tuhlausta tuo ilmi, epälojaaliseksikin. — Mutta se on kuitenkin sitä tuhlausta mikä kohottaa tavarain hintoja eikä työläisnaisten tuhlaus, kuten porvarilehdet tahtovat uskottaa.

PORVARIT JÄRJESTÄMÄSSÄ NAISIA.

Molemmat vanhat puolueet ovat alkaneet järjestämistyönsä naisäänestäjien keskuudessa. Jokaiseen valtioon tullaan valitsemaan republikaaninen samoin kuin demokraattinenkin valtiojärjestäjä-nainen, joka huolehtii siitä, että samanlaisia naisjärjestäjiä tulee hankituksi kaikkiin kaupunkeihin sekä maaseudulle. Kovin on ääni muuttunut esim. republikaanien kellossa naisiin nähden. Ennen ei heillä ollut aikaa tuhlata naisten äänioikeuden hyväksi, mutta kun naisille täydyttiin sodan päätyttyä myöntää äänioikeus, ovat he alkaneet oikein makeillen lähentelemään heitä. Keski-lännen valtioiden republikaanien neuvottelukokouksessa hiljattain imarteli m. m. "Ampukaa-tai-karkottakaa"-ohjelmastaan kuuluisa kenraali Wood naisia, sanoen kuinka paljon riippuu heistä ensi vaalitaistelussa, saadaanko Yhdysvalloissa aikaan rauha työväestön ja työnantajien välillä ja voitetaanko taistelussa bolshevismia vastaan. Herrat republikaanit lavertelivat kokouksen naisedustajille, kuinka he eivät nyt puhu naisille vain naisina, vaan tasa-arvoisina kansalaisina ja äänestäjinä, joilla on samat oikeudet republikaanipuolueessa kuin miehilläkin jne.

Vielä eivät kaikki valtiot ole vahvistaneet naisten äänioikeutta, 13 valtiota on vielä vahvistamatta sitä. Jos kaikki äänikelpoiset naiset tahdotaan saada äänestämään ensi presidentin vaaleissa, täytyy naisten äänioikeus tulla vahvistetuksi joka valtiossa tämän tammikuun ajalla.

On hyvin luultavaa, että loputkin valtioista sen vahvistavat ylimääräisissä lainlaatijakuntien istunnoissa, sillä porvaripuolueet ovat varmoja naisten enemmistön äänistä. — Ehkäpä niin onkin, että hyvin suuri määrä työläisnaisistakin vielä voidaan makeella puheella ja kauniilla lupauksilla sokaista äänestämään omia luokkaetujaan vastaan. Jos naiset muistaisivat kuinka molemmat vanhat puolueet ovat aina kynsin hampain tapelleet naisten äänioikeutta vastaan, ja jos he tietäisivät ja muistaisivat kuinka sosialistipuolue on perustamisestaan asti tehnyt kaikkensa naisten äänioikeuden puolesta, niin he liittyisivät sosialistipuolueeseen ja äänestäisivät sen listallä.

MITÄ ON NIMESSÄ?

Lehtemme 51:ssä numerossa "Joku" arvostelee "Rampa-Annin Ilma" sadun otsikkoa. On myönnettävä, että nimitys on raaka. On valitettava seikka, että kotikylät menettelevät noin epähienosti onnettomimpia jäseniään kohtaan, mutta tuollainen nimitystapa on kotoisin ajoilta, jolloin Anni- ja Jussi-nimetkin merkitsivät jotain ominaisuutta, jossa niiden kantajat erosivat hieman toisista jäsenistä.

En usko että Rampa-Anni suuria suri lisänimensä takia; sitäpaitsi hän oli yksi niitä harvinaisia ihmisiä, joka jaksoi koristaa rumimmankin nimen. Tuo nimitys ei suinkaan voi herättää halpamaista eli alhaista sääliä kenessäkään, joka kerran lukee sadun. Esitetäänkö hän säälittävänä raukkana? Vaivaisuudestaan huolimatta hän ei ainoastaan elättänyt itseään vaan vieläpä kykeni kuivaamaan orvon kyyneleet. Tietenkin niitä on ihmisiä, jotka tahtoisivat että ummistaisimme silmämme kaikille ruumiillisille vioille. Vaan voidaanko meitä syyttää rakuudesta, jos esim. kuultuamme Hellen Kellerin nimen, kuvittelemme sokeaa kuuromykkää naista? Sokea Hellen ei suinkaan ole epähieno nimi. Kuinka moni meistä terveistä voi todella sääliä sokeaa Helleniä? Kaikki ihailemme häntä, vaikka hän onkin sokea ja kuuro.

Tuolla otsikolla oli kuitenkin aivan toinen tarkoitus. Jokainen vilkkaan mielikuvituksen omaava pienokainen tahtoo tietää enemmän Rampa-Annista. Miksi oli hän rampa, jne. Tuo nimitys synnyttää kysymyksiä, joita ei paljas Anni voisi tehdä. Taas hienosti viittaamalla Annin vikoihin olisi yhtä raakaa — eikä se voisi herättää lapsen uteliaisuutta. Opettakaamme lapsillemme, että ruman kuoren alla on useimmiten kultaisempi sydän kuin on kultakuoren alla.

En pahastu arvostelusta. Sitähän juuri pyysin. Enkä pidä arvosteluanne oikeudettomana, vaikka kohta puolustin itseäni, sillä kaikissa asioissa on kaksi puolta.

Toverillisesti,

Eva R.

TORONTO, ONT., CAN.

Toronton S. Seuran näytelmäseura esitti hiljattain kuuluisan kappaleen Suomen luokkasodasta, nimeltä "Hehkuva tulivuori." Kappaleen esitys sujui hyvin lyhyeen harjotusaikaan nähden. Yleisöä oli saapunut runsaasti kahdestakin eri syystä: katsomaan kappaletta, kuin myös antamaan kannatusta Suomen rajojen ulkopuolelle paenneiden tovereiden avunkeräykseen, jonka päättäjäisiksi iltama oli toimeenpantu. Yleissumma tästä keräyksestä nousee yli 600 dollaria.

Joulujuhlaa vietimme entisen tavan mukaan. Aaattoillasta ei voi mitään mainita, sillä parhain ohjelma oli syönti ja juonti. Joulupäivänä oli lapsilla joulujuhla. Katsellessani sivusta miten lapset suorittivat ohjelmaa, miten he kaikella innolla täyttivät heille uskotut tehtävät, nousee huokaus sydämen pohjasta, joka sanoiksi tulkittuna kuuluu: "Minä olen ylpeä minun pojastani — tyttärestäni. He vielä kerran palkitsevat toiminnallaan työväenluokalle sen jalon tehtävän, minkä me vanhemmat olemme laiminlyöneet nuoruudessamme!"

Lasten ohjelmasta mainittakoon puhe, jonka piti 14-vuotias Henry Maukonen. Pieni puhuja lausui joka sanan sellaisella tarmolla, että huomasi hänen käsittävän mitä puhui. Puheen aihe oli: Miksi joulupukki tuo vaan pettymystä ja mielipahaa työläisten lapsille. Jos ei ole vanhemmilla rahaa, ei pukki tule. Puheensa hän päätti sanoen: mitä meidän pitäisi tehdä ja toimia, että joulupukki saapuisi joka pirttiin ja jakaisi lahjoja niin köyhille kuin rikkaillekin. Sellaisista pikku puhujista voi sanoa edellä lausumani sanat.

Joulu-iltana oli aikuisten juhla vaihtelevalla ohjelmalla.

V. 1919 viimeisessä työkokouksessa yhtyi uusia jäseniä Einok Löppönen, Olga Jaakkola, Signe Halonen,